

ОБЩИНА

КОТЕЛ

АНАЛИЗ

**НА ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО
РАЗВИТИЕ**

НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ

В ОБЩИНА КОТЕЛ

Приет с Решение № 539 от 28.10.2022 г. на Общински съвет - Котел

СЪДЪРЖАНИЕ:

<i>Въведение .....</i>	<i>3 стр.</i>
<i>Демографска характеристика на община Котел.....</i>	<i>4 стр.</i>
<i>Структура на образователната система.....</i>	<i>4 стр.</i>
<i>Приобщаващо образование.....</i>	<i>7 стр.</i>
<i>Материално - техническа база.....</i>	<i>7 стр.</i>
<i>Обслужващи звена.....</i>	<i>9 стр.</i>
<i>Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие за децата и учениците в община Котел.....</i>	<i>10 стр.</i>
<i>Състояние и предизвикателства пред общата подкрепа за личностно развитие.....</i>	<i>14 стр.</i>
<i>Състояние и предизвикателства пред допълнителната подкрепа за личностно развитие.....</i>	<i>17 стр.</i>
<i>Социални услуги в подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в община Котел.....</i>	<i>18 стр.</i>
<i>Дейности на читалища и спортни клубове в подкрепа на личностно развитие на децата и учениците.....</i>	<i>19 стр.</i>
<i>Семейна среда и работа с родители за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.....</i>	<i>20 стр.</i>
<i>SWOT анализ.....</i>	<i>21 стр.</i>
<i>Обобщение и изводи от анализа.....</i>	<i>23 стр.</i>
<i>Заключение.....</i>	<i>23 стр.</i>

1. Въведение

Анализът на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците е разработен в изпълнение на чл. 196 от Закона за предучилищно и училищно образование и чл.5 от Наредбата за приобщаващо образование, във връзка с изготвянето на Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците за 2023 – 2024 г.

Основна цел на анализа е да очертае някои приоритетни потребности при определяне нуждите за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците, която институциите в системата на предучилищното и училищно образование осигуряват.

Подкрепата за личностно развитие е компонент в образователните политики, който свързва и обединява всички ресурси на средата. Детските градини, училищата, центровете за подкрепа за личностно развитие и специализираните обслужващи звена, съвместно с държавните и местните органи и структури, и доставчиците на социални услуги, осигуряват подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

Подкрепата за личностно развитие се регламентира в Държавния образователен стандарт за приобщаващо образование.

Приобщаващото образование е изградено върху определен набор от ценности, в основата на които е правото на достъп до качествено образование на всички деца без разлика на раса, пол, религия, сексуална ориентация, социален, физически и ментален статус, етнически произход, заболяване, затруднения в обучението или способности.

На децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование се предоставя обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им. Обект на тази подкрепа са деца, които:

- имат затруднения във физическото, познавателното, езиковото, социалното, сензорното, емоционалното и творческото развитие спрямо децата от същата възрастова група;
- живеят в среда с наличие на рискови фактори и обстоятелства;
- са с хронични заболявания, които възпрепятстват обучението и включването в дейността на детската градина;
- са с изявени силни страни в областта на изкуствата и спорта;
- са в риск от отпадане и преждевременно напускане на образователните институции;
- не владеят българския език на достатъчно ниво, за да се справят с учебните си задачи;
- са с риск от възникване на обучителни затруднения и др.

Приобщаващото образование е неизменна част от правото на образование и се реализира в съответствие с принципите в чл. 3, ал. 2 от Закона за предучилищно и училищно образование.

За разработването на Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Котел със заповед на Кмета на Община Котел в съответствие с чл. 196 от Закона за предучилищното и училищното образование е създадена работна група, в състава на която участват общинска администрация, Дирекция „Социално подпомагане“ – Отдел „Закрила на детето“, ЦНСТ, ЦСРИ, ЦРДУ, училища и детски градини, читалища, спортен клуб – Котел, здравен специалист, общинска комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни лица.

2. Демографска характеристика на община Котел

Община Котел се намира в Югоизточна България, като в териториалния обхват на общината се включват 22 населени места / 1 град и 21 села /. В 10 от населените места има образователни институции /9 училища и 6 детски градини/.

През последните години се наблюдава тенденция на интензивна миграция на населението към по – големите областни градове на страната и в чужбина. Често младите хора се насочват към по – големи области, за да търсят възможности и работа.

Общият брой на населението по постоянен адрес към 31.12.2021 г. е 25 106 души, което е с 169 души по – малко от предходната година. Всяка година населението в общината намалява по една или друга причина, като най – често това се случва поради липсата на работни места и търсенето на по – големи възможности в големите областни градове на страната и чужбина.

Подобряването на икономическото развитие на общината би довело до частично решаване на проблемите. Необходима е целенасочена държавна политика за развитието на селата и общината, в противен случай тенденцията към депопулация ще продължи.

Община Котел се стреми да създава условия и възможности за усъвършенстване на образователната система. До всички средищни училища / СУ „Г. С. Раковски“ - Котел и ОУ „Д – р П. Берон“ – с. Филаретово/ е осигурен безплатен транспорт за учители, деца и ученици. Отрицателната демографска статистика обаче води до съществуването на паралелки/групи с минимален и под минималния брой но деца/ученици.

3. Структура на образователната система

Община Котел се стреми да създава условия и възможности за усъвършенстване на образователната система, като координира изпълнението на приема на ученици в общообразователните и профилираните паралелки, обхвата на децата и учениците, подлежащи на задължително образование. Сградите, в които се помещават образователните институции са построени специално за това, като са спазени необходимите изисквания. Всяка година преди началото на учебния процес се извършват различни ремонтни дейности и сградите се обновяват.

В общината има две средищни училища – СУ „Г. С. Раковски“ – гр. Котел и ОУ „Д – р Петър Берон“ – с. Филаретово, за достъпа до които е осигурен безплатен транспорт за децата/учениците.

За учебната 2021/2022 година се наложи оптимизация на училищната мрежа в община Котел, като е закрито Основно училище „Хаджи Димитър“ – с. Соколарци. През последните учебни години в ОУ „Хаджи Димитър“ са обучавани не повече от 7 деца в една маломерна група, за учебната 2021/2022 г. училището остана без записани ученици. Най – съществена причина за липсата на деца и ученици е засилената миграция на родителите към чужбина или по – големите областни градове на страната, което оказва отрицателно влияние върху общия брой на учениците като цяло в община Котел. При наличие на ученици в с. Соколарци те биват записвани в най – близкото средищно училище до селото – ОУ „Д – р Петър Берон“ – с. Филаретово.

През настоящата учебна 2022/2023 година в община Котел функционират 9 училища / 1 средно училище и 8 основни училища/ и 6 детски градини, както и Национално училище по фолклорни изкуства „Филип Кутев“, което е на пряко подчинение на Министерството на културата.

3.1. Детски градини

Община Котел	Бр. детски градини		Бр. групи 2021/ 2022 уч. г.	Брой деца					Брой персонал (2021/2022 уч. г.)		
				2017/ 2018 уч. г.	2018/ 2019 уч. г.	2019/ 2020 уч. г.	2020/ 2021 уч. г.	2021/ 2022 уч. г.	Пе даг оги чес ки	Непе дагог ичес ки	Общо персо нал
	2020/ 2021 уч. г.	2021/ 2022 уч. г.									
Община Котел	6	6	18	332	329	329	335	312	55	39	94

Детските градини в община Котел ще започнат учебната 2022/2023 година с 309 деца, като 157 от тези деца ще бъдат в задължителна предучилищна възраст / 5 – 6 годишни/.

В някои от детските градини не е възможно да бъде използван целият капацитет на сградите поради липсата на достатъчно деца. Новата учебна 2022/2023 година ще започне с две маломерни групи в детска градина „Детелина“ – с. Кипилово, причината за това е отново липсата на деца. Като цяло може да се каже, че децата които са в задължително предучилищно образование /5 и 6 годишни/ са обхванати. Намаляването броя на децата най – вече по селата в общината се дължи на честата миграция на родителите към по – големите областни градове и чужбина, това е тенденция с която не можем да се преборим.

Детските градини в община Котел участват по различни Национални и оперативни програми и проекти, като:

- Проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование за осигуряване допълнително обучение по български език, за деца от уязвими групи.“;
- Проект „Приятелите на природата – изграждане на детска площадка, къща на знанието и еко кът с билки и цветя“;
- Проект „Европейска гаранция за детето“ в България;
- Проект „Подкрепа за приобщаващо образование“;
- Проект за предоставяне на средства по ПМС № 46/19.03.2020 г. за периода 01.01.2022 – 31.12.2022 г.;
- НП „Информационни и комуникационни технологии в системата на предучилищното и училищното образование“ и др.

3.2. Училища

Община Котел	Брой училища		Бр. пара лелки 2021/ 2022 уч. г.	Брой ученици					Брой персонал 2021/2022 уч. г.		
				2017/ 2018 уч. г.	2018/ 2019 уч. г.	2019/ 2020 уч. г.	2020/ 2021 уч. г.	2021/ 2022 уч. г.	Пед агог ичес ки	Непе да гог иче ски	Общо персо нал
	2020/ 2021 уч. г.	2021/ 2022 уч. г.									
Община Котел	11	10	80	1751	1770	1715	1682	1619	158	59	217

В СУ „Г. С. Раковски“ – Котел съществува и самостоятелна форма на обучение на учениците, като броят им през учебните години е:

- За 2018/2019 г. – 23;
- За 2019/2020 г. – 24 ;
- За 2020/2021 – 54;
- За 2021/2022 – 55.

За новата учебна 2022/2023 година се очаква в самостоятелна форма да постъпят 46 деца. Учениците в самостоятелна форма на обучение са лица над 16 – годишна възраст.

В две от училищата в община Котел / СУ „Г. С. Раковски“ – гр. Котел, ОУ „Кап. П. Пармаков“ – с. Градец/ има 4 подготвителни групи, като в СУ „Г. С. Раковски“ – 1 група с 27 деца, ОУ „Кап. П. Пармаков“ с. Градец – 3 групи с 78 деца. За новата учебна 2022/2023 година се очаква в с. Градец да има 4 групи с 81 деца, училището в град Котел – 1 група с 22 деца.

За началото на учебната 2022/2023 г. в училищата на територията на община Котел се очаква да се обучават 1704 ученици, което с 85 повече от предходната година. Но все пак в повечето училища има слети и маломерни паралелки, на които общината дофинансира издръжката им с допълнителни средства.

Повечето училища в община Котел са на делегиран бюджет, също така участват по различни Национални и оперативни програми и проекти, като:

- Проект „Квалификация за професионално развитие на педагогическите специалисти“;
- Проект „Равен достъп на образованието в условията на кризи“;
- Проект „Подкрепа за успех“
- Проект „Образование за утрешния ден“;
- Проект „Подкрепа за приобщаващо образование“;
- НП „Информационни и комуникационни технологии в системата на предучилищното и училищното образование“;
- НП „Заедно в грижата за всеки ученик“;
- НП „Без свободен час“;
- НП „Иновации в действие“ и др.

4. Приобщаващо образование

Приобщаващото образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всеки ученик и на разнообразието от потребности на всички ученици чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота.

Приобщаващото образование се предоставя на децата и учениците в предучилищното и училищното образование и се реализира като обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им.

Подкрепата за личностно развитие се прилага в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете/ученик в съответствие с утвърдените областни и общински стратегии за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

В образователните институции в община Котел се стремим да следваме следните принципи за приобщаващо образование:

- Гарантиране на правото на всяко дете и ученик на достъп до детска градина или училище най-близо до неговото местоживееие и на правото му на качествено образование;

- Гарантиране на достъпа на всяко дете или ученик до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на ученето и приобщаването и на необходимостта от подходяща подкрепа;

- Приемане и зачитане на уникалността на всяко дете и ученик – индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, на които образователната институция трябва да отговори по подходящ начин, така че детето или ученикът да развие максимално своя потенциал;

- Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование, гаранции за които са създадените условия за обучение на всички деца и ученици заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат в процеса на ученето и научаването и при участието им в дейността на детската градина или училището;

- Сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование – детската градина/училището, детето/ученика, семейството и общността.

5. Материално – техническа база

Сградите където се помещават образователните институции са построени специално за това. Почти всяка година сградите се обновяват и се извършват ремонтни дейности. В някои от образователните институции не се използва целият капацитет поради липсата на достатъчно деца и ученици. Детската градина в с. Филаретово – „Радост“ – ползва едното крило от Основното училище, като помещенията са пригодени съобразно изискванията за детско заведение. Няма изградени съоръжения за достъпна архитектурна среда.

Детска градина „Дъга“ – гр. Котел разполага с четири отделни обособени отделни сгради за възрастовите групи, които са оборудвани с подходяща мебелировка за възрастта и потребностите на децата.

Детска градина „Слънчо“ – с. Ябланово разполага и с ресурсен кабинет, оборудван с дидактични и други материали за работа с деца със Специални образователни потребности по проект „Подкрепа за приобщаващо образование“.

СУ „Г. С. Раковски“ – град Котел разполага с две учебни сгради – за начален и прогимназиален етап, като и в двете сгради има медицински кабинет. Също така училището има библиотека с назначен на щат библиотекар. Финансирането на СУ „Г. С. Раковски“ е общинско с делегиран бюджет, като реализира и допълнителни приходи от наем на два павилиона, които се помещават в двете сгради /начален и прогимназиален етап/. Често получава дарения като канцеларски материали и консумативи.

ОУ „Н. Й. Вапцаров“ – с. Ябланово разполага с една сграда на четири етажа, училищен двор, училищен парк, физкултурни площадки. Като допълнителни приходи училището получава от отдаване под наем само през неучебно време на училищният двор и столовата, както и от земеделски земи – собственост на училището.

ОУ „Кап. П. Пармаков“ – с. Градец разполага с четири сгради, в които се обучават децата и учениците. През учебната 2020/2021 г. има направени 10 абонамента за сайта „Уча се“ и са закупени лаптопи за всички учители. Училището печели по НП „Изграждане на училищна STEM среда“, като изграждането на STEM центъра е иновация при преподаването и ще доведе до образование на учениците в сферата на

журналистическите и техническите дейности. Създадена е и стая по Национална програма „Осигуряване на съвременна образователна среда“, модул „Подкрепа на целодневното обучение на учениците“ за учениците от пети клас. Във всяка класна стая в начален етап на обучение и подготвителните групи има 32 инчови телевизори.

Като обобщение можем да отбележим, че материално – техническата база на образователните институции в община Котел е в добро състояние, всяка година се обновяват сградите и се правят частични ремонти. Като проблем може да се отбележи, липсата на изградени съоръжения позволяващи достъпност на архитектурната среда за деца с увреждания.

6. Обслужващи звена

Център за подкрепа за лично развитие на децата и учениците	Общ брой групи 2021/2022 уч. г.	Общо деца и ученици				Брой персонал 2021/2022 уч. г.			Достъпна архитектурна среда
		2018/2019 уч. г.	2019/2020 уч. г.	2020/2021 уч. г.	2021/2022 уч. г.	Педагогически	Непедагогически	Общо персонал	
Център за подкрепа за лично развитие – гр. Котел	11	210	114	109	126	12	1	13	Няма

Центърът за подкрепа за лично развитие на децата и учениците в гр. Котел е обслужващо звено в структурата на община Котел в сферата на средното образование като извънучилищно педагогическо учреждение, занимаващо се с осмисляне свободното време на децата и учениците

Центърът предлага разнообразни форми на занимания под вещото ръководство на педагогически екип, като създават разнообразни условия за изява на всяко дете. Децата получават възможността за изява и участие в конкурси, олимпиади, празнични програми и др.

Приоритет на Центъра за подкрепа за лично развитие в град Котел е работа с таланти и даровити деца в свободното им от учебни занятия време. В него се обучават повече от 100 деца в различни дейности, които се актуализират всяка година в зависимост от желанията на ученици и родители.

В годините се утвърди позицията, че такива институции, които целенасочено работят за откриване на таланта на детето, все повече се превръщат в сигурна среда за общуване на децата и учениците. Тези институции затвърдиха своето място, като предлагат условия за алтернативна заетост на младите хора в борбата срещу негативите на обществото ни, които все по драстично нарастват: агресия, насилие, наркомания, проституция, алкохолизъм.

ЦПЛР – Котел не разполага със собствена материално – техническа база, центърът използва част от сградата на СУ „Г. С. Раковски“ където се провеждат кръжок по английски език и туристическа анимация и кръжок по компютри и изобразително изкуство.

ЦПЛР – Котел ползва и кабинет от сградата от общинската библиотека „Петър Матеев“, като там има кръжок по килимарство. За танцовите, вокалните, театралните и тамбурашки състави ползва самостоятелна зала на първи етаж от масивна двуетажна сграда – „Младежки дом“ с отделен вход и с полезна площ 128.00 кв. м. От 2021 г. центърът има назначен хигиенист на граждански договор.

По време на COVID – 19 в ЦПЛР - Котел са взети мерки за безопасното пребиваване по време на репетициите на отделните групи в зала "Младежки дом " като: антибактериални гелове, ръкавици, миелни препарати, устройство за почистване на въздуха от бактерии, което е включвано един час преди започване на занятията, специален разтвор за почистване на повърхностите след репетиция, маски. В другите кабинети също се вземани мерки за предпазването на учениците от заразяване. Бюджетът на ЦПЛР – Котел е осигурен от държавна субсидия. Второстепенен разпоредител с финансови средства за обезпечаване на дейностите е Дирекция „СХД“ към община Котел. За учебните 2020/2021 г. и 2021/2022 г. ЦПЛР получава следната държавна субсидия:

Година	ДД	ДОФ.МД
2020/2021 г.	88 198.00 лв.	-
2021/2022 г.	116 195.00 лв.	-

Центърът няма участие в програми за финансиране, не получава дарения и не разполага с обекти за отдаване под наем.

За новата 2022/2023 г. се очаква ЦПЛР отново да има 11 групи с 126 деца, което показва, че има засилен интерес към дейностите на Центъра. Причините за това са, че всяко дете получава поле на изява, има ефективна комуникация между учители и родители, децата получават пълна свобода за творческа изява.

7. Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие за децата и учениците в община Котел

В Закона за предучилищно и училищно образование е отбелязано, че подкрепата за личностно развитие се предоставя на всяко дете и ученик, като осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им и е в съответствие с индивидуалните им образователни потребности.

Институциите в системата на предучилищното и училищното образование в община Котел осигуряват обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците съвместно с местните органи и структури и доставчиците на социални услуги. Общата подкрепа за личностно развитие се предоставя от учителите, педагогическите специалисти и в центъра за подкрепа за личностно развитие.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя в зависимост от плана за подкрепа на детето или ученика, в който са определени конкретните дейности за допълнителната подкрепа за личностно развитие и необходимите специалисти.

В началото на всяка учебна година директорът на образователната институция определя със заповед координатор, който координира работата на екипите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците. Координаторът следи и координира дейността на екипите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците. За всяко дете на допълнителна подкрепа директорът определя Екип за подкрепа за личностно развитие. Екипът извършва оценка на потребностите и попълва Карта за оценка на потребностите, изготвя план за подкрепа с конкретни дейности.

Във връзка с проучването е нужно очертаване на целевите групи и анализиране на възможностите за предоставяне на подкрепа за личностно развитие.

7. 1. Деца и ученици с изявени дарби

Деца с изявени дарби можем да кажем, че има в НУФИ „Филип Кутев“ – град Котел, където се обучават деца с музикални и танцови интереси. В останалите училища, има деца спечелили различни конкурси.

7. 2. Деца и ученици в риск

№ по ред	Наименование на образ. институция	Ученици в риск	
		2020/2021 уч. г.	2021/2022 уч. г.
1	СУ „Г. С. Раковски“ – гр. Котел	7	15
2	ОУ „Н. Й. Вапцаров“ – с. Ябланово	3	5
3	ОУ „Кап. П. Пармаков“ – с. Градец	75	70
4	ОУ „Христо Ботев“ – с. Тича	1	0
5	ОУ „Г. С. Раковски“ – с. Пъдарево	0	2
6	ОУ „Христо Ботев“ – с. Мокрен	29	24
7	ОУ „Д – р Петър Берон“ – с. Филаретово	2	1
8	ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – с. Кипилово	0	0
9	ОУ „Димитър Камбуров“ – с. Стрелци	0	0
Общо:		117	117

Учениците в риск са учениците, които са застрашени от отпадане и преждевременно напускане от училище. Основните причини за отпадане на ученици от образователната система са честата миграция на семействата в по – големите областни градове и чужбина, т. нар. „ранна женитба“, липсата на мотивация на децата, занижен родителски контрол, недостатъчен доход на семейството.

Като цяло винаги има и ще има ученици в риск, институциите в община Котел се опитват да приберат повечето деца и ученици в образователните институции, като ги включват в групи за допълнителна подкрепа, работят заедно със семействата им за развиване на мотивацията за образование.

От 2017 г. действа *Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст* се прилага по отношение на децата и учениците, които не са обхванати в образователната система, за които има риск от отпадане от училище и детска градина или са напуснали преждевременно образователната система. Екипите за обхват предприемат мерки за обхващане в образователната система на идентифицираните чрез ИСРМ деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, реинтеграция на децата и учениците, отпаднали от детска градина и училище, превенция на идентифицираните в ИСРМ деца и ученици в риск от отпадане, планират и извършват посещения в домовете на идентифицираните деца и ученици, осъществяват пряко взаимодействие с родителите, привличат и работят с медиатори и местни общности, предлагат мерки за обща и допълнителна подкрепа, предлагат комплексни мерки, включващи и налагането на наказания за неспазването на задълженията на родителите.

Училищната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните /УКБППМН/ и обществените възпитатели активно работят с децата в риск, като се стараят да възпитават у тях коректни и толерантни отношения с родителите, с учителите и със съучениците им. Стремят се да намалят противообществените прояви до минимум. Издирват, проучват и завеждат под отчет учениците извършили противообществени прояви.

През учебната година провеждат беседи на различна тематика с учениците и родителите им. Обществените възпитатели отчитат, че беседите и разговорите с родителите и децата в риск оказват положителен ефект върху тях, но проблема е, че около 60-70% от извършените противообществени прояви са от деца които не посещават училище и трудно могат да се обхванат от специалистите които да работят с тях.

Местната комисия подпомага директорите на училищата за обхващане на подлежащите на задължително образование деца и за тяхното неотпадане от училище. Проблемът идва от там, че много от семействата- предимно от ромски произход много често напускат територията на община Котел и почти е невъзможно да бъдат намерени на постоянните им адреси и съответно не може да се установи комуникация с родителите.

Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни /МКБППМН/ консултира деца и семейства в риск, взаимодейства с училищните комисии за превенция на противообществените прояви на учениците, методически ги подпомага.

Причини за трудната адаптация на децата в училище са лошата семейната среда в която израстват, неграмотността на родителите, финансови затруднения на семействата и други социални проблеми.

Отдел „Закрила на детето“ към Дирекция „Социално подпомагане“ – град Котел също работи по случаи на деца в риск. В рамките на три години / 2020 – 2022 г./ е работено по 272 случая на деца в риск, като за:

- 2020 г. – по 70 случая;
- 2021 г. – по 94 случая;
- 2022 г. – по 108 случая.

Случаите по които е работено са разнообразни и се отнасят до средните рискови групи:

- Случаи са с непълнолетни майки и родените от тях деца. По тези случаи Отдел „Закрила на детето“ подава сигнал към Районна прокуратура – Сливен, Териториално отделение Котел. Част от случаите се насочват да ползват социалната услуга Център за работа с деца на улицата, някои от непълнолетните майки се подпомагат временно с адаптирано мляко, памперси и др. от НПО „Надежда и домове за децата“ – клон България. С непълнолетните майки се работи до навършването на пълнолетие на майката;

- Случаи с деца в риск от изоставяне и настаняване в институции, като за тях са предприети мерки по превенция съгласно Наредбата за условията и реда за осъществяване на мерки за предотвратяване изоставянето на деца и настаняването им в институции, както и за тяхната реинтеграция. При необходимост при тези случаи майката и детето в риск от изоставяне се подпомагат с еднократна помощ за превенция с еднократна помощ за превенция по ППЗЗД, както и от НПО „Надежда и домове за децата“ – клон България получават временна подкрепа в натура – храна. При необходимост се насочват към социална услуга;

- Случаи с деца в риск от отпадане в училище, като спрямо тях са предприети мерки за закрила в семейна среда по чл. 23 от Закона за закрила на детето;

- Случаи за насилие спрямо деца – свиква се Координационния механизъм за взаимодействие при работа по случаи на деца жертви на насилие и при кризисна интервенция. Мултидисциплинарния екип по Механизма заседава и взема решение по отношение мярката за закрила и подкрепата на детето жертва на насилие или в риск от насилие, като се изготвя и съвместен план за действие, като всички от мултидисциплинарния екип работят заедно до приключване на случая. И в тези случаи децата се насочват да ползват психологическа подкрепа към социална услуга. В мултидисциплинарния екип задължително влизат представители от ОЗД, РУ на МВР, Община и Прокуратура;

- Случаи с деца живеещи при лоши условия и в рискована семейна среда, като спрямо същите се предприемат мерки за закрила в семейна среда по чл. 23 от ЗЗД;

- Работено е с деца настанени в Центъра за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания – град Котел;

- Случаи с деца реинтегрирани в биологичните семейства, които са били настанени в приемни семейства временно, както и по един случай на реинтеграция на дете настанено при роднини, което няма изградена връзка с майка си и не желае да контактува с нея. По случая детето и близките няколко пъти са насочвани да ползват социални услуги към Центъра за работа с деца на улицата – Котел, ЦОП – Сливен и ЦСРИ – Сливен, но без резултат;

- Работи се и по случаи с четири деца настанени към момента в професионални приемни семейства на територията на община Котел, както и по случаи с деца настанени в семейства на роднини или близки. Децата настанени в приемни семейства се посещават всеки месец по домовете от социалните работници. Децата настанени в близки и роднини с които се работи са общо 14 за посочения период /2020 – 2022 г./. През отчетния период /2020 – 2022 г./ ОЗД работи и по други случаи с деца оставени без надзор и контрол, деца извършили кражби и противообществени прояви, по случаи на деца с родителско отчуждение и други.

Случаите се наблюдават периодично от социалните работници в зависимост от своята специфика. При отпадане на риска за децата работата по случая се прекратява.

7.3. Деца и ученици със СОП, ресурсно подпомагане

№ по ред	Наименование на образ. институция	Деца и ученици със СОП	
		2020/2021 уч. г.	2021/2022 уч. г.
1	ДГ „Дъга“ – град Котел	0	1
2	ДГ „Слънчо“ – с. Ябланово	5	5
3	СУ „Г. С. Раковски“ – гр. Котел	12	19
4	ОУ „Н. Й. Вапцаров“ – с. Ябланово	3	2
5	ОУ „Кап. П. Пармаков“ – с. Градец	2	4
6	ОУ „Христо Ботев“ – с. Тича	3	2
7	ОУ „Христо Ботев“ – с. Мокрен	1	1
8	ОУ „Д – р Петър Берон“ – с. Филаретово	0	1
Общо:		26	35

След направени заявки от директорите на съответните образователни институции за допълнителна подкрепа на учениците в община Котел, Регионалният

център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование /РЦПППО/ - Сливен осигурява ресурсни учители, като те обучават децата по график за всяко селище. В СУ „Г. С. Раковски“ - Котел има двама ресурсни учители, които обучават учениците със СОП по индивидуални учебни програми, разработени въз основа на рамкови изисквания, определени с държавния образователен стандарт за приобщаващо образование.

За всяко дете и ученик със специални образователни потребности се изготвя план за допълнителна подкрепа за личностно развитие от Екипа за подкрепа за личностно развитие определен със заповед на директора на образователната институция. Учениците със СОП се обучават от ресурсни учители по индивидуални учебни програми, разработени въз основа на рамкови изисквания, определени с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Директорите, учителите, педагозите и като цяло всички работещи в образователните институции в община Котел правят всичко възможно за осъществяване на допълнителна подкрепа и обучение на децата със СОП, но липсата на достатъчно квалифицирани кадри, като психолог, логопед води до по – трудното оценяване на потребностите на децата със СОП.

Към настоящия момент се ползват услугите на Регионалния екип за подкрепа за личностно развитие за деца и ученици със специални образователни потребности.

8. Състояние и предизвикателства пред общата подкрепа за личностно развитие

Общата подкрепа отговаря преди всичко на нуждата от превенция и навременно разпознаване на трудности в ученето при децата и учениците и на нуждата от разпознаване на дарбите на децата. В резултат от наблюденията си учителят организира преподаването съобразно потребностите и силните страни на децата и учениците. Успява аргументирано и навреме да посрещне със своето преподаване първите признаци на затруднения в ученето на всяко дете, както и да отдели допълнително внимание на децата, които се развиват в конкретна област на знанието, спорта или изкуствата, така че те да разгърнат своя потенциал.

Общата подкрепа включва и всички допълнителни дейности, които помагат на децата и учениците да се развиват и учат – дейности за мотивация, допълнително обучение, превенция на психичното здраве, превенция на насилието и тормоза, политика за позитивна дисциплина, кариерно консултиране, здравна грижа, асистирание и прочие, които се изпълняват от помагачи и допълнителни специалисти в детската градина и в училището и от специализирания персонал.

В хода на изготвяне на Анализа по смисъла на чл.178, ал.1 от ЗПУО стана ясно, че учителите използват активно в своята работа различните видове форми на обща подкрепа за личностно развитие:

- екипна работа между учителите – основно организационно средство за интелектуално, емоционално, социално, морално и физическо развитие на децата;
- допълнително обучение по учебни предмети при условията на закона – осигуряване условия за допълнително обучение на учениците съобразно индивидуалните им интереси и потребности с цел развиване на способностите им;
- допълнителни модули за деца, които не владеят български език – поради наличието на деца билингви – основен приоритет в работата на педагозите е осигуряването на допълнително обучение за усвояването на българския книжовен език с цел подпомагане на образователната интеграция;
- консултации по учебни предмети;

- занимания по интереси – осигурени са допълнителни дейности в детски градини и училища;
- библиотечно-информационно обслужване – необходимо е осъвременяване на библиотечно-информационното обслужване с цел то да стане привлекателно и желано място от учениците;
- грижа за здравето – осигурява се въз основа на информация от родителя за здравословното състояние на детето/ученика и за проведени медицински изследвания и консултации;
- поощряване с морални и материални награди – при постигнати добри постижения в обучението, в заниманията по интереси и за участие в конкурси и състезания;
- дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение – провеждат се тренинги с родители, ролеви игри с децата за разпознаване и овладяване на различните емоции, усвояване на определен модел на поведение и др.;
- ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения – осигуряване на консултации и допълнително обучение по учебни предмети при условията на ЗПУО;
- Логопедична работа.

Общата подкрепа за личностно развитие в община Котел се предоставя на всички деца и ученици в образователните институции в съответствие с Наредбата за приобщаващо образование, Национални, областни и общински стратегии.

8.1. Общата подкрепа за личностно развитие в училищата и детските градини

Общата подкрепа за личностно развитие се осигурява от постъпването на детето в детската градина или в училището съобразно индивидуалните му потребности и е насочена към развиване на потенциала на всяко дете или ученик в образователната институция. От особена важност е участието на родителите в реализирането на дейностите включени в общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие. Те трябва да бъдат активни в обсъжданията и вземането на решения, които касаят образованието на тяхното дете. От родителите учителите могат да получат информация за децата, която да подпомогне правилното общуване с детето в посока развиване на неговия потенциал или в разработването на целите в индивидуалния план за подкрепа.

Общата подкрепа за личностно развитие е насочена към развиване на потенциала на всяко дете и ученик в образователните институции, като включва:

- екипна работа между учители и педагогически специалисти;
- грижа за здравето;
- дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемно поведение;
- ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения
- логопедична работа;
- участие в Национални и Европейски програми;
- обучение чрез допълнителни модули по образователно направление „Български език и литература“ и по други предмети където децата се затрудняват;
- кариерно ориентиране на децата и учениците;
- занимания по интереси.

Община Котел разполага с осем медицински кабинети и седем медицински специалисти като всички образователни институции са разпределени между тях. Медицинските специалисти са запознати със здравословното състояние на децата и учениците, също така провеждат различни беседи на теми, като: Информация относно COVID – 19 и използване на колективни и лични предпазни средства, правилно използване на дезинфектантите, за различни видове грип и симптомите,

противогрипни ваксини, хигиенни правила и навици, здравословно хранене, наркотични вещества, дентална хигиена и много други на различни теми.

С профилактични прегледи са обхванати деца и ученици с хронични заболявания и състояния изискващи активно наблюдение, както следва:

Заболявания	2020/2021 г. /брой деца и ученици/	2021/2022 г. /брой деца и ученици/
Варицела	1	9
Астма	26	23
Цъолиакиа	1	-
Мускулна дистрофия	1	-
Тетралогия на Фало	1	1
Затлъстяване	40	73
Епилепсия	4	5
ДЦП	1	1
Диабет	2	2
Разстройство на зрението	4	7
Затлъстяване /обезитас/	15	-
Хепатит	7	-
Аутизъм	2	4
Забавяне на развитието	2	-
Късогледство	7	5
Сърдечни заболявания	2	3
Р – ва на поведението	4	3
Емоционално р – во	1	-
Умствена изостаналост	2	2
Спец. Заб. на р – то	3	6
Бъбречни заболявания	-	1

Както е видно от данните в таблицата, за 2021/2022 година са увеличени случаите на варицела. По – голям проблем може да се каже увеличаващият брой на затлъстяването при децата учениците, само за една година броят им нараства с 33 деца/ученици. Възможно е тук да е повлияла и пандемията, когато обучението се състоеше онлайн. Специалистите в образователните институции се опитват чрез

различни беседи и игри да поощрят децата/учениците за здравословен начин на живот, но тук се иска и съдействие от родителите. На различни родителски срещи се обсъжда и темата за здравословното и балансирано хранене, говори се и с родителите на тази тема. При някои има резултат, но не и при всички.

Необходимо е да се осигури достъпна архитектурна среда на деца и ученици с физически ограничения, да се осигури диетично хранене в детските заведения, като и по – чести беседи относно начина на хранене, движението, личната хигиена. Като би било добре на тези беседи освен децата да присъстват и родителите.

9. Състояние и предизвикателства пред допълнителната подкрепа за личностно развитие

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя от институциите в системата на предучилищното и училищното образование – детски градини, училища, Център за подкрепа за личностно развитие и специализирани обслужващи звена.

Допълнителната подкрепа според вида си може да бъде краткосрочна – предоставя се за определено време, като обхваща период от минимум една учебна година, дългосрочна подкрепа за личностно развитие – обхваща целия период на обучение на детето или ученика.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие включва:

- Работа с дете или ученик по конкретен случай;
- Осигуряване на достъпна среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
- Ресурсно подпомагане;
- Психо – социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания.
- Отчетени са някои проблеми, които трябва да се преодолеят, за да бъде подкрепата за личностно развитие на децата и учениците по - ефективна, такива са:
  - Все още не се отчитат в достатъчна степен индивидуалните особености на всяка дете и ученик и насочването на конкретен специалист за неговата интеграция и специална подготовка;
  - Недостатъчен брой обучени учители за работа с деца със СОП;
  - Липса на логопедичен кабинет в общината;
  - Липса на психолози;
  - Необходимо е осигуряване на диетично хранене в детските градини;
  - Необходимо е продължаване и задълбочаване на дейностите за изграждане на връзката с родителите и поддържане на тяхното постоянно участие като основен партньор на училищата и детските градини.

10. Социални услуги в подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в община Котел

10.1 Социална услуга Център за социална рехабилитация и интеграция /ЦСРИ/ - Котел Дейностите на ЦСРИ – Котел са предоставяне на подкрепа на индивидуалното развитие и разширяване на социалните умения на деца и лица с различни вид и степен на увреждане, както и подкрепа на лица от различни рискови групи, чрез целенасочени дейности насочени за интеграция и превенция на социалното изключване.

Капацитетът на ЦСРИ е 30 места, като разполага с кабинет по рехабилитация, кабинет по логопедия, кабинет по трудотерапия, кабинет – специален педагог, кабинет – социален работник, кабинет – управител. Сградата където се намира Центърът е на

един етаж с добра локация до централната част на града, персоналът е девет на брой. Начинът на финансиране е делегиран държавен бюджет.

10.2 Социална услуга Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания /ЦНСТ/ДМУ/– Котел

ЦНСТ/ДМУ – Котел е с капацитет 14 места, който е запълнен към момента. Сградата е на един етаж и разполага с осем спални помещения. Помещението за социални контакти, представлява една всекидневна, една трапезария с кухненски бокс, разположени централно в сградата и са лесно достъпни за потребителите. Помощни и санитарни помещения в сградата са пет на брой, от които четири бани/тоалетни, една от които за персонала. Едно перално помещение и две складови.

Услугата има за основна цел да предостави на своите потребители сигурна и защитена среда в условия близки до семейната, подкрепа за самостоятелен и пълноценен живот с 24 – часова грижа за пребиваващите. Храната на потребителите на услугата се приготвя на място в центъра, като е съобразена с техните потребности и физиологични особености. ЦНСТ се предоставя съвместно с ЦСРИ – Котел, където потребителите получават необходимите грижи от рехабилитатори, логопед и трудотерапевт. Персоналът в центъра е 14 бр., финансирането е делегиран държавен бюджет.

10.3 Социална услуга Център за работа с деца на улицата /ЦРДУ/ - Котел

ЦРДУ – Котел е услуга за деца в риск, деца в конфликт със Закона и техните семейства. Услугата предоставя образователна подкрепа на 3 – 4 годишни деца, педагогическа подкрепа на деца от 7 до 18 години, психологическо консултиране и подкрепа на децата за справяне с агресия, трудно поведение, развитие на умения за живот. Центърът си взаимодейства с отдел „Закрила на детето“ към Дирекция „Социално подпомагане“ – Котел, Районно управлениеЗ – Котел, общинска администрация и др. Предоставянето на услугата ЦРДУ е делегирана държавна дейност. В село Градец също има група за образователна подкрепа. Работата с децата и семействата се осъществява в Центъра или на място, в дома на семейството.

11. Дейности на читалища и спортни клубове в подкрепа на личностно развитие на децата и учениците

Читалищата в населените места на община Котел са в помощ и подкрепа на училищата. Те предоставят възможност на децата и учениците да развиват своите интереси, способности и талант.

В град Котел се намира Народно читалище „Съгласие – Напредък 1870“, то предоставя възможност на талантливите и даровити деца в свободното им време да участват в творчески колективи и клубове. Читалището има изградени традиции за партньорство и съвместни инициативи в подкрепа на личностното развитие на децата и учениците, като работи съвместно с клуб „Млад възрожденец“ при СУ „Г. С. Раковски“ – град Котел, с учениците от осми и трети клас по образователните проекти „Твоят час“ и „Творчески проектни дейности“. Към разкритите форми на НЧ „Съгласие – Напредък 1870“ на любителско – художествено творчество участват деца от 8 до 14 годишна възраст разпределени в колективи.

Вече 12 години Читалището провежда общински конкурс за рисунка Галерия „Четири сезона“, конкурс за най – добре изработена мартеница за разгръщане творческия потенциал на децата и др., като целта е да се стимулират добрите творчески

практики и умения чрез лични грамоти и награди, а творбите на децата се представят в разнообразни изложби.

В град Котел има и спортна база, която от своя страна дава възможност на децата и учениците през свободното си време да спортуват. Към базата има футболен отбор от деца на възраст между 11 - 16 годишна възраст с треньор, който ги обучава.

12. Семейна среда и работа с родители за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

Създадени са условия и предпоставки за сътрудничество и взаимодействие между родителите и образователните институции в община Котел за постигане на целите на предучилищното и училищното образование, както и за формиране на положителното отношение към детската градина и училището и мотивацията за учене.

В индивидуалната работа с родителите се акцентира върху правата и задълженията на децата и учениците, правилното възпитание и личният пример, преодоляване отпадането на ученици от училище, предотвратяване сключване на ранни бракове на ученици в училищна възраст и т.н. Родителското настоятелство осъществява подкрепа и сътрудничество в училищния живот. Работата му е насочена към популяризиране дейността на училището, оказване на помощ и съдействие, развитие на дарителска дейност и др.

Като проблем можем да отбележим нивото на образованост на част от родителите или настойниците, което води до недооценяване на училищното образование и незаинтересованост от задължителното обучение на децата. Заниженият родителски контрол и неправилно формираното отношение в семейството към училището. В последните години се забелязва и тенденция на работещи родители в чужбина, които оставят децата си на близки и роднини, което води до последствия при възпитанието и мотивацията на децата.

Дистанционното обучение в електронна среда създава както положителни нагласи у едни, така и негативни усещания при други. Несъмнено въведената нова форма на обучение се превръща в една от водещите теми на деня, като ефектите от нея върху образованието, емоционалното състояние и социалните умения на децата тепърва следва да се проявят. Повлияно от дистанционното обучение и изобщо извънредната обстановка остава освен ежедневието на учителите и децата в детските градини и училищата, а това и на родителите и техните работодатели.

Разбира се в тези трудни времена учители и родители се подкрепят взаимно за да подпомогнат доброто обучение на децата и учениците дори и онлайн.

13. SWOT анализ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Осигуряване на равен достъп до образование на децата и учениците; ➤ Създадени условия за целодневна организация на учебния ден; ➤ Повишаване на квалификациите и професионалната компетентност на педагогическите специалисти; ➤ Екипност и диалогичност в работата на всички нива;	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Увеличаващ се процент на незаинтересовани и неактивни родители; ➤ Дълъг период на социална изолация за деца, ученици и учители след преминаване на ОРЕС; ➤ Голям брой маломерни и слети паралелки в училищата, поради липсата на достатъчно ученици;

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Добро институционално взаимодействие; ➤ Осигурени здравословни и безопасни условия за опазване на живота и здравето на участниците в образователния процес; ➤ Добра материална база; ➤ Добро управление на финансовите средства; ➤ Добра комуникация с родителите; ➤ Организиране на общински конкурси; ➤ Участие на образователните институции по различни програми и проекти. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Недостатъчен брой обучени учители за работа с деца със СОП; ➤ Предпочитания за мигриране в по – големи икономически центрове в страната и в чужбина; ➤ Ограничен достъп до услуги в подкрепа на децата от селата на община Котел; ➤ Недостатъчно специалисти обучени за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в детските градини и училищата в община Котел; ➤ Трудно усвояване на учебния материал от децата билингви, поради не достатъчно доброто им владеене на български език; ➤ Все още не се отчитат в достатъчна степен индивидуалните особености на всяко дете и насочването на конкретен специалист за неговата интеграция и специална подготовка; ➤ Няма изградена достъпна архитектурна среда за децата с увреждания.
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Активно участие на родителите в реализирането на дейностите включени в общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие; ➤ Стимулиране на добрите изяви, даване на по – висока оценка на изявените и талантиви деца, популяризиране на дарованията им извън границите на общината; ➤ Изнасяне и разширяване дейността на ЦПЛР на деца и ученици и в други населени места; ➤ Достъп до Национални и Оперативни програми и проекти и активно включване в разработването им; ➤ Повишаване информираността и желанието на родителите за участие в добри практики 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Наличие на световна пандемия COVID – 19, безработица и икономическа несигурност, което затруднява образователния процес; ➤ Намаляване броя на децата и учениците в образователните институции; ➤ Недобро отношение на обществото към образованието и училището като цяло; ➤ Все повече деца в риск; ➤ Предпочитания за мигриране в чужбина и по – големите областни градове; ➤ Наличие на неграмотни млади хора.

<p>съвместно с децата;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Допълнително обучение по български език на децата билингвисти; ➤ Създаване на подходяща образователна среда и оборудване за подкрепа и развиване на способностите и уменията на учениците, в съответствие с държавните образователни стандарти. 	
---	--

14. Обобщение и изводи от анализа

Анализът на потребностите от личностно развитие на децата и учениците в община Котел, очертава реалната картина на образователната система като посочва случващото се и трудностите в осъществяването на личностна подкрепа за децата и учениците в отделните институции. Според изложената информация, могат да се направят следните изводи:

- Образователните институции в общината реализират успешно значителна част от общата подкрепа за личностно развитие;
- Сериозен проблем за образователните институции е осигуряването на база и специалисти за психо – социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация;
- Предиизвикателство за образователните институции е осигуряването на логопед, ресурсни учители за децата със СОП. Училищата и детските градини ползват услугите на Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование – Сливен;
- Поради влошената демографска картина и наличието на групи/паралелки с минимален и под минималния брой деца/ученици се налага извършване на оптимизация в системата на предучилищното и училищното образование в община Котел;
- Създадени са условия за сътрудничество между всички участници в образователния процес;
- Нужно е да се повиши информираността и желанието на родителите да участват в образователния процес на децата.

15. Заключение

Подкрепата за личностно развитие на децата и учениците трябва да осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им и за пълноценното им участие в общността на детската градина и на училището. Тя трябва да се предоставя в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете и на всеки ученик и чрез включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за равнопоставен старт на децата и учениците в социалния живот и пълноценна личностна реализация.

Подкрепата за личностно развитие на децата и учениците в община Котел следва да се осъществява във всички аспекти на живота в общността с помощта на

педагогическите специалисти по отношение на разпознаване на трудности в ученето, планиране и адекватна подкрепа на учениците в екипна работа и партньорство с родителите.

Председател на Общински съвет-Котел: (п)
(Христина Чолакова)